

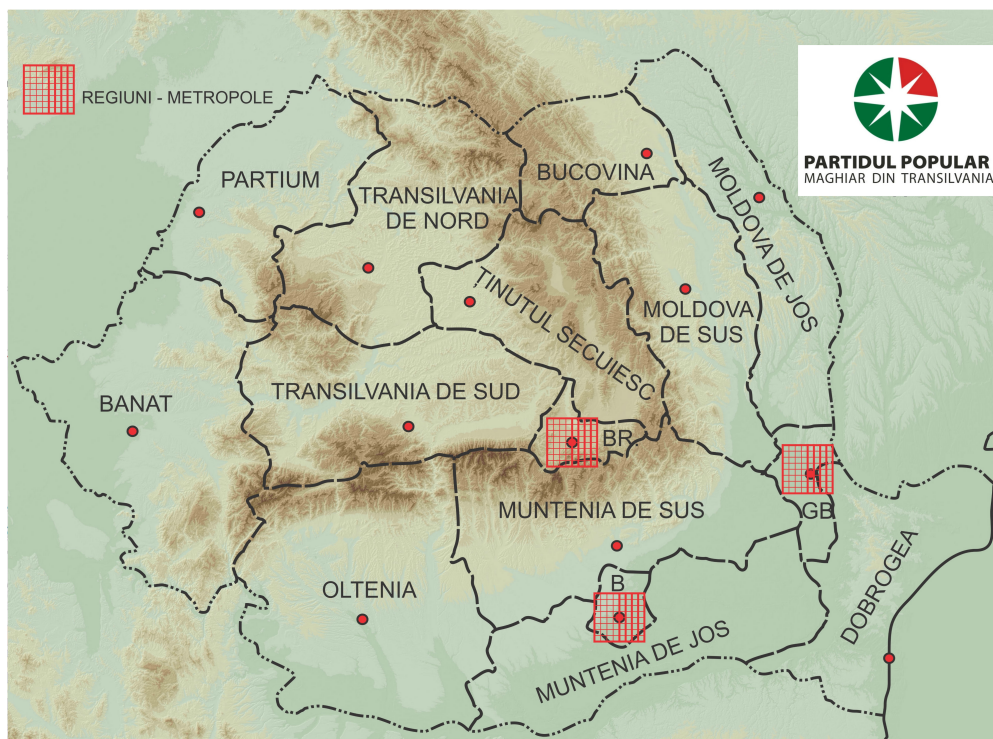

Proiect de regionalizare a României

27. 3. 2013.

Propunerile Partidului Popular Maghiar din Transilvania cu privire la regionalizarea României

1. Ordinea logică a regionalismului urmat de regionalizare trebuie respectată. Inițiativele venite „de jos”, din rândul populației și al comunităților trebuie să beneficieze de prioritate față de regionalizarea dirijată de sus, din partea instituțiilor guvernamentale.
2. Trebuie acceptat faptul că în anumite cazuri regiunile există deja, ceea ce înseamnă că ignorarea sau rescrierea identităților (macro)regionale existente este contraindicată și contraproductivă. Prin urmare, considerentul de prim rang ar trebui să fie preluarea limitelor unităților teritorial-geografice definite prin identități reale, existente; astfel încât populația să accepte regiunile create în această manieră și să se poată identifica cu ele.

Propunerea PPMT (click pentru mărire)

3. Regiunile istorice corespund într-o bună măsură criteriului identității regionale unitare.
4. Cel de-al doilea considerent, deși mai puțin important decât respectarea inițiativelor venite „de jos”, dar nicidecum lipsit de însemnătate, este crearea unor regiuni funcționale care iau în considerare legăturile spațio-structurale reale.

5. Propovarea regiunilor omogene sau cu particularități variate este o problemă care trebuie analizată pentru fiecare caz în parte. Există în Uniunea Europeană multe regiuni funcționale cu structură omogenă, dar delimitarea unor astfel de regiuni este imposibilă în anumite cazuri.
6. Toate orașele de importanță regională vor dobândi un rol central (municipii de importanță națională/interjudețeană – a se vedea Legea nr. 351 din 2001 pentru Amenajarea Teritoriului Național – Rețea de localități, Municipii de rang 0). Astfel, ele vor putea îndeplini și funcția de centre de atracție economică – ceea ce este cel de-al treilea considerent.
7. Regiunile vor trebui să-și dobândească majoritatea competențelor prin transferarea acestora de la nivelul administrativ ierarhic superior. Delegarea competențelor poate fi realizată pe baza principiului regionalismului asimetric, adică regiunilor pot fi asigurate stataturi specifice diferite, luând în considerare particularitățile istorice, demografice, economice locale, și respectând identitățile culturale și minoritare ale fiecăreia. Cheia succesului acestui proces este ca măsurile de regionalizare întreprinse la nivel central să se armonizeze în mod constructiv cu inițiativele regionaliste locale.
8. Avem în continuare nevoie de județe, dar granițele dintre județe trebuie revizuite.
9. Considerăm necesară crearea de noi județe și desemnarea noilor reședințe ale acestora.
10. Propunem cele trei regiuni istorice, foste principate (Transilvania, Țara Românească și Moldova) ca regiuni de nivel NUTS1.
11. Propunem „testarea” reformei administrative și reconsiderarea ei la diferite intervale de timp.
12. Voința populară constituie fundamentul regionalismului, dar este de importanță majoră și în cadrul regionalizării. Prin urmare, apartenența acelor localități care se situează la limita dintre regiuni trebuie hotărâtă prin referendumuri locale.
13. În cazurile excepționale ale marilor orașe care ar putea avea și rolul de centre secundare pentru întreaga țară sau cel puțin pentru câteva regiuni, definirea unor regiuni metropolitane este de bun augur. Acestea sunt: Capitala, cea mai mare aglomerație urbană a României, aglomerația urbană din jurul Brașovului, precum și cea mai importantă conurbație de pe teritoriul țării: perechea de municipii Galați-Brăila. (În acest caz facem abstracție de rolul granițelor istorice fiindcă realitățile spațio-structurale primează față de considerentul istoric. Distanța pe șosea între centrele acestor două municipii de importanță regională este mai mică de 20 km. Propunem includerea acestei perechi de municipii în macroregiunea Moldova.)
14. Fiecare dintre cele trei macroregiuni istorice ar include câte o regiune metropolitană care ar trebui dezvoltată în mod separat, preferențial pentru ca acestea din urmă să joace rolul de „locomotivă”. Celelalte unități ar fi regiuni integrate în care centrele regionale s-ar dezvolta în paralel cu zonele extinse din care fac parte.
15. Macroregiunea Transilvania ar cuprinde șase, Țara Românească cinci, iar Moldova patru regiuni de nivel NUTS2.
16. În Transilvania, regionalismul este cel mai pronunțat – sentimentul identitar fiind cel mai puternic în Ținutul Secuiesc, unde majoritatea populației susține în mod dovedit crearea regiunii respective în granițele istorice ale acesteia. Zona în cauză se caracterizează printr-o conștiință identitară, tradiții și voință comune care primează față de legăturile spațio-structurale.
17. Banatul se caracterizează, de asemenea, printr-o conștiință regională puternică, Timișoara fiind una dintre cele mai importante centre regionale ale țării. În afară de considerentul dimensiunii regionale istorice, considerentele spațio-structurale reprezintă de asemenea argumente solide pentru includerea municipiului și a județului Arad în această regiune. Căci în decursul secolului al XX-lea, linia Timișoara-Arad a devenit mult mai importantă – nu numai datorită distanței geografice relativ mici, ci și din alte motive – decât linia spațio-structurală formată de-a lungul tradiționalei

rute comerciale Arad-Oradea. Autostrada finalizată recent accentuează de asemenea importanța liniei Timișoara-Arad.

18. Regiunea Partium este o zonă a regionalismului emergent. Asemeni Banatului, și această regiune este deschisă spre vest și izolată dinspre est, fiind separată de teritoriul Transilvaniei istorice. Rolul regional și potrivirea pentru acest rol a municipiului Oradea nu pot fi puse sub semnul întrebării, deoarece orașul este capabil să își extindă influența și asupra județelor Satu Mare și Sălaj. Nu recomandăm menținerea județului Maramureș în forma sa actuală; integrarea părții vestice a acestuia – inclusiv a municipiului Baia Mare – cu regiunea Partium, iar cea a Maramureșului istoric cu județul Cluj cu care are legătură de cale ferată fiind de bun augur.

19. Clujul este centrul istoric al Transilvaniei. Orașul constituie polul de atracție al părții centrale și nordice a acestei regiuni istorice; mai mult, în această arie nici nu există altă localitate urbană care ar putea rivaliza cu municipiul Cluj. Așadar, Transilvania de Nord ar reprezenta o regiune având ca centru Clujul.

20. Transilvania de Sud este partea Ardealului istoric, locuită anterior de o populație majoritar săsească și românească, ce s-a transformat foarte mult de-al lungul secolului al XX-lea. Populația săsească a dispărut aproape în întregime, dar urmele și rezultatele prezenței acesteia sunt identificabile fără echivoc. Ca și în cazul Ținutului Secuiesc, autonomia regională are tradiții și în această zonă. Centrul natural al regiunii este astăzi, ca și în trecut, orașul Sibiu. Aria este bine delimitată, ba chiar izolată din trei direcții (est, vest și sud), iar datorită văilor de râu nu are legături spațio-structurale puternice nici cu teritoriile cu care se învecinează la nord. Contactele ei cu regiunile limitrofe se realizează prin intermediul gurii văilor (valea Oltului la sud și la est, cea a Mureșului la vest și la nord-vest, cea a Arieșului la nord-vest și cea a Târnavei Mari la nord-est). În interiorul regiunii, polul opus de atracție este municipiul Brașov. Oraș mai însemnat ca populație și pondere economică decât Sibiu, Brașovul reprezintă cel de-al doilea nod de trafic al țării în ordinea importanței, de unde rutele pornesc spre Transilvania, Țara Românească și Moldova. În plus, este punctul unde se întâlnesc trei culturi: cea săsească, cea maghiară și cea românească. În pofida situației sale geografice și comunicaționale avantajoase, Brașovul ar fi într-o poziție periferică în cazul menținerii sale în Regiunea Transilvania de Sud. Dat fiind faptul că acest municipiu de importanță regională este centrul celei mai mari aglomerații urbane reale din România (ce cuprinde 3 municipii și 5 orașe), este recomandabilă separarea Brașovului de sistemul teritorial integrat, transformând astfel acest mare oraș cu impact asupra mai multor regiuni istorice într-o regiune metropolitană ce va fi dezvoltată în mod similar Capitalei.

21. Oltenia, ca regiune integrată în cadrul Țării Românești reprezintă, fără dubii, o zonă organizată în jurul Craiovei ca pol de atracție. Condițiile sale istorice sunt în mod fericit în concordanță cu raporturile sale identitare și spațio-structurale. De fapt, regiunea există și în prezent tocmai în această formă și, prin urmare, nu este nevoie de nici o modificare semnificativă.

22. Cele două arii geografice ale Munteniei diferă din punctul de vedere al caracterului peisajelor. Zona situată la poalele Carpaților Meridionali și parțial ale Carpaților de Curbură a fost considerată nucleul Țării Românești de odinioară. Conștiința identitară muntenească se bazează, pe lângă caracterul comun al peisajelor, pe micile orașe istorice de negustori din județele Argeș, Dâmbovița și Prahova, pe cultura păstorească și pe regiunile viticole. Un oraș de importanță regională, situat în centrul acestei zone este Ploieștiul, care este totodată și cel de-al treilea nod de comunicații al țării. La sud de această regiune se situează Muntenia de Jos, un ținut de câmpie, care doar în Epoca modernă și cea contemporană a dobândit importanță crucială în Țara Românească și România. Este o regiune omogenă având ca centru natural Bucureștiul pe care ni-l imaginăm, ca și în prezent, ca o regiune metropolitană care trebuie să se bucure de o atenție deosebită în ceea ce privește politica de dezvoltare.

23. Din punct de vedere spațio-structural, Dobrogea este o regiune delimitată foarte clar, prin granițe naturale. Centrul tradițional al acesteia este Constanța, principalul port maritim al României.

24. Și în partea de est a țării există o regiune istorică cu un caracter aparte: Bucovina, care până în anul 1920 a beneficiat de (auto)governare internă. Ea coincide în mare parte cu actualul județ

Suceava.

25. Propunem delimitarea a două regiuni pe teritoriul Moldovei istorice: Moldova de Jos și Moldova de Sus. Această împărțire ce recrează vechile ținuturi istorice s-ar face pe baza liniilor de forță ce pornesc din cele două orașe de importanță regională, a sistemelor de văi ale râurilor și a infrastructurii adaptate la acestea, precum și a caracterului peisajelor. În partea sudică a acestor două regiuni, în zona în care Moldova și Țara Românească se întâlnesc de-a lungul cursului de jos al Dunării, se găsește cea mai importantă conurbație de pe teritoriul României în cazul căreia distanța dintre centrele celor două municipii de importanță regională este de 20 km. Integrarea acestora creează cea de-a două metropolă a țării după numărul populației. Potențialul lor industrial și de transport intermodal susțin deopotrivă posibilitatea unei dezvoltări metropolitane separate. Aceste două municipii, asemeni Brașovului și Bucureștiului, reprezintă poluri de atracție naturale cu impact asupra mai multor regiuni și, în consecință, se justifică tratarea lor ca regiune metropolitană.